

SZIKSZÓ

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

JAVASLAT

Közmű munkarész

Miskolc, 2011. szeptember hó

1 Közmű hálózatok

A vízellátás és a csatornázottság biztosított.

A vezetékes gázhálózat intenzív fejlesztésének eredményeként a településen kiépült a hálózat.

A gázfogyasztók döntő többsége háztartási célokra használja a vezetékes gázt.

Az elektromos energia hálózat szintén kiépült.

1.1 Vízellátás

A település közüzemű ivóvízzel ellátott. A város ivóvízellátó rendszerét a Szikszó-Víz Koncessziós Vízgazdálkodási Kft. üzemelteti

2006. évi adatok szerint a község 2110 db lakásából 1905, valamint 30 db közület csatlakozik a települési vízellátó hálózatra, amely 90 %-os rákötési arányt jelent.

Szikszó város ivóvízellátása három vízbázisból történik. A városi alapvízművet 3 db sekélymélységű és 2 db mélyfúrású kút, valamint az Uzdalai mélyfúrású kút képezi. A sekélymélységű kutak vize jelentős nitráttartalommal rendelkezik, ezért azok csak figyelőkútként funkcionálnak.

Csúcsideji ivóvíz-felhasználás, illetve a saját vízbázis haváriája, karbantartása idején lehetőség van az ÉRV Zrt. üzemeltetésében lévő Kelet-Borsodi Regionális Vízműrendszerről történő vízátvétel az Onga-Szikszó között kiépített NA 250 KMPVC távvezetéken keresztül. Szükség esetén Szikszó város ivóvízellátása Aszaló irányából is biztosított a Szikszó – Aszaló között, a 3. számú főút mellett kiépített 1880 fm DN 150 ac. összekötő vezetéken keresztül. Ennek vízbázisát a Halmaj községi víztermelő kutak képezik.

A saját vízbázisból kitermelt, valamint az ÉRV rendszere felől átvett ivóvizet a vízmű területén meglévő 50 m³-es keverőmedencében keverik, ahonnan gravitációsan folyik rá a nyomásfokozó szivattyúkra, amelyek a vízhálózatba továbbítják. A vízmű telepen történik meg a víz fertőtlenítése.

A Szikszó városi nyomásfokozó a Magyarhegyi 2 x 250 m³-es, magaslati tárolómedencére dolgozik, amelynek vízállásai vezérlik a szivattyúk üzemét.

Az Aszaló irányából kiépített megtáplálás az aszalói nyomásfokozó akna segítségével történik, amely a Szikszó városi 50 m³-es keverőmedencére dolgozik, szintvezérléses automatika irányításával.

A Szikszó városi ivóvíz elosztóhálózatot különböző átmérőjű (D63 – DN 300) és anyagú (azbesztcement, KMPVC, KPE) vezetékek alkotják, amelyek együttes hossza belterületen 27.783 m, míg külterületen 15.806 m.

Javaslatok

A vízellátó rendszert, a távlati vízigényeket alapul véve, hidraulikailag és műszakilag felül kell vizsgálni és az esetleges rekonstrukciókat előirányozni (pl. általaj tűzcsapok földfelettre történő cseréje, ágvezetékek körösítése a folyamatos vízáramlás biztosítása érdekében stb.).

Az ivóvízvezeték rendszereken szükséges mindennemű munkálatot (rekonstrukció, kiváltás, áthelyezés, bővítés, stb.) kizárólag a Szikszó-Víz Kft.-vel történő előzetes tervegyeztetést és az általuk előírtak maradéktalan figyelembevételével, a vonatkozó tervek és szükséges hatósági engedélyek birtokában lehet elvégezni.

Tervezett új lakó- és ipari épületek kijelölése teljes közművesítettséggel irányozható elő. Ahol a közműves ivóvízellátó rendszerre történő csatlakozás lehetősége biztosított, ott egyedi vízellátó létesítmények nem alakíthatók ki.

1.2 Szennyvíz-elvezetés

Szikszó város üzemeltetési engedély alapján üzemelő szennyvízcsatorna-hálózattal rendelkezik. A létesítményeket a Szikszó-Víz Koncessziós Vízgazdálkodási Kft. üzemelteti.

A városi szennyvíz csatorna hálózat 2000 év végére kiépült, de a pincés terület egyes utcáira még nem terjed ki. A lakossági bekötések folyamatosan történnek. A szippantott szennyvíz a városi szennyvíz telepre kerül.

A település ingatlanain keletkező szennyvizet a geodetikus viszonyoknak megfelelően gravitációs, illetve nyomott rendszerű szennyvízcsatorna-hálózattal, a Miskolc – Mályi regionális szennyvízelvezető rendszeren keresztül vezetik a MIVÍZ Kft. üzemeltetésében lévő Miskolc városi szennyvíztisztító telepre.

2006. évi adatok szerint a város 2110 db lakásából 1813, valamint 36 db közület csatlakozik a települési szennyvízelvezető rendszerre, amely 86 %-os bekötési arányt jelent.

A Szikszó városi szennyvíztisztító telep a Szikszó és Aszaló településeken összegyűjtött szennyvizet tisztítására épült ki. A vízjogi üzemeltetési engedély szerint a telep jelenlegi névleges hidraulikai kapacitása 750 m³/d, 8000 LE, míg tényleges terhelése / kihasználtsága: 640 m³/d, 6933 LE, de a 2008. évi üzemeltetési adatok alapján a telep terhelése megnőtt, 840-850 m³/d, így az túlterheltté vált.

A tisztítás során képződött iszapot összegyűjtik és gravitációs, valamint gépi úton víztelenítik (sűrítik). Az így előkezelt iszapot a SZATEV ZRt. megsemmisítő és komposztáló telephelyén helyezik el. A préselt iszap éves mennyisége kb. 600 m³.

Szikszó város szennyvíztelepe csak a jelenlegi igények kielégítésére elegendő. Nagyobb ipari létesítmény megjelenése esetén a kapacitást növelni kell.

A szikszói tisztító telepre beérkező szennyvízre jellemző az igen magas ammónia tartalom. Ez elsősorban a SZATEV, másodsorban a kórház ilyen jellegű folyékony hulladékai miatt lép fel. A kórház sajnálatos leépítése miatt annak hatása jelenleg nem igazán jelentős. Az ammónia tekintetében ezért a helyi tisztított szennyvíz nem mindig felel meg a követelményeknek. Ez végül is a befogadó Vadász patak, illetve a Hernád ilyen jellegű terhelését jelenti. Mindenesetre a városi szennyvíz telep az utóbbi években nem fizetett szennyvíz bírságot, ami azt jelzi, hogy a kibocsátott szennyvíz minősége, javul, és megfelelő.

A szennyvíztisztító telepről elvezetett tisztított szennyvíz befogadója a Vadász-patak 6+950 fkm szelvénye.

A szennyvíz iszap víztelenítés után a sajkózási lerakóban kerül elhelyezésre. Komposztként való hasznosítása magas nehézfém és egyéb szennyező anyag tartalma miatt nem lehetséges. Ez utóbbi általános, nem szikszói probléma.

Szikszó szennyvízcsatorna-hálózatának kiépítettsége jelenleg 95% amely megfelel az Európai Unió által támasztott környezetvédelmi követelményeknek.

A kiépített szennyvíz elvezető rendszer különválasztott rendszerű, ebbe a csapadékvíz nem köthető be.

Javaslatok

- Minden vízfogyasztó legyen a szennyvízcsatornára rákötve.
- A tisztított szennyvíz ammónia tartalmát a határérték alatt kell tartani.
- Segíteni kell a Szikszói Kistérség minden településének csatornázását.

- A még csatornázatlan pincés területet is csatornázni kell.
- A csatorna hálózatra való rákötéseket minden ingatlan esetén szorgalmazni kell.
- Figyelemmel kell kísérni a régi, nem zárt szikkasztók sorsát.
- A nem csatornázott részeken csak szigorúan ellenőrzött vízzáróan kialakított, zárt szennyvíztározók fogadhatók el.
- Nem háztartási jellegű (ipari, éttermi, stb.) szennyvíz keletkezésével járó tevékenység esetén kötelezővé kell tenni a szükséges előtisztító beépítését és üzemeltetését,
- A községben a szennyvíz, valamint a felszíni- és csapadék vizek külön hálózaton vezetendők. Szennyvízcsatorna-hálózatba a csapadékvizek bevezetését szigorúan meg kell tiltani, mivel az a szennyvíztisztító telepen felesleges kapacitást köt le.
- Tervezett új lakó- és ipari épületek csak teljes közművesítettséggel irányozhatók elő. Ahol a szennyvízelvezető rendszerre történő csatlakozás lehetősége biztosított, ott egyedi vízellátó és szennyvízgyűjtő létesítmények nem alakíthatók ki.
- A városban megvalósuló nagyobb ipari beruházások a szennyvíztelep bővítését is igénylik.
- El kell érni, hogy a Vadász patakba ömlő tisztított szennyvíz minősége folyamatosan megfelelő legyen.
- Elő kell segíteni a Szikszói Kistérség többi településének csatornázását.
- A települési folyékony hulladékok kapcsolatos fő célkitűzéseket Szikszó város 2007-ben aktualizált hulladékgazdálkodási terve adja meg.
- Fel kell készülni az alternatív, a csatorna hálózatot tovább nem terhelő, és takarékos módszerek fogadására. Ilyen például a komposztáló toalett, vagy a környezetkímélő alternatív biológiai eljárások alkalmazása a szennyvíz szikkasztására.

1.3 Felszíni vizek, csapadékvíz

Szikszó bel-és külterületének egy része a Hernád jobb parti 2.18.sz. Garadna - Ócsanálói ártéri öblözetében helyezkedik el. Az öblözetet északon a Garadna patak, keleten a Hernád, délen pedig a Vadász patak határolja. A területen halad keresztül a Bársonyos csatorna. Az öblözet Garadna patak és Encs – Gibárt közút közötti területre árvízmentesített, míg az ez alatti öblözetet részterület mentesítetlen nyíltártér.

Az éghajlatváltozás következtében egyre gyakoribb a kis területen nagy mennyiségű csapadék lezúdulása. Szomorú tapasztalatok azt mutatják, hogy a nagy mennyiségű vizet a tisztítatlan, eldugult lefolyók, árkok, áttereszek nem képesek elvezetni, ami hatalmas pusztítást okoz a környezetben. A csapadékvíz elvezető árkok kiásása, karbantartása folyamatos feladat. Ezt az önkormányzatok közmunkások segítségével meg tudják oldani. Ha ezt folyamatosan nem biztosítják, akkor az esetlegesen lehulló nagy mennyiségű csapadékvíz vagy a hóolvadás komoly problémákat okozhat.

A 2004-es és a 2006-os években jelentős mennyiségű csapadék hullott a Hernád környéki vízgyűjtő területen, mely komoly problémát okozott az árvízvédekezés terén. A Vadász patak, mely a Hernád folyóba torkollik, érzékeny a Hernád vízjárására.

A településen található vízfolyások:

- **Vadász-patak**

A Vadász-patak ÉNy-ről DK irányba folyik keresztül a településen, befogadja a Hernád-folyó 29+560 fkm-es szelvénye. A Vadász-patak a 0+000 – 17+000 sz. szelvények között (így Szikszó város területén is) az ÉKÖVÍZIG kezelésében van. A patak a befogadó és a 7+233 sz. szelvényben lévő 3. sz. főúti híd között töltésekkel, illetve depóniákkal kiépített összetett mederrel rendelkezik, hosszesése pedig 0,8‰. A

patak ezen szakaszán 2006-2008. évek között megtörtént a meder rendezése (iszaptalanítása) az eredeti nyomvonalon. A 0+000 – 7+233 sz. szelvények közötti szakaszon a meder a mértékadó $NQ_{10\%}=25 \text{ m}^3/\text{s}$ -os vízhozamok elvezetésére alkalmas.

Szikszó város belterületén a Vadász-patak medre a 7+230 – 7+960 sz. szelvények között betonba rakott terméskő burkolattal van ellátva, valamint a meder mentén depóniák épültek ki. A burkolt mederszakasz a mértékadó $NQ_{2\%}=40,5 \text{ m}^3/\text{s}$ -os vízhozamok elvezetésére alkalmas, hosszesése 1,0‰.

A Vadász-patak 7+960 sz. szelvénye feletti mederszakasza már burkolatlan egyszerű földmedrű, hosszesése pedig 2,3‰.

▪ **Bársonyos-csatorna**

A Bársonyos-csatorna a Szikszó város DK-i külterületén folyik keresztül É-ről D-i irányba. A Bársonyos-csatorna bujtató műtárggyal keresztezi a Vadász-patakot a 4+625 sz. szelvényében, továbbá itt lehetőség van osztóműtárgyon keresztül a Bársonyos-csatorna vizeinek a Vadász-patakba történő bevezetésére. Bársonyos-csatorna öntözővíz szolgáltatására épült ki depóniás szakaszokkal, a csatorna maximális vízszállító kapacitása $3,0 \text{ m}^3/\text{s}$, a meder hosszesése pedig 0,3‰.

Az alábbi helyeken a beépített parti sávok vízkárveszélyes helyzeteket teremthetnek, valamint a mederfenntartás és a fejlesztés lehetőségét is ellehetetlenítik:

- A 3. sz. főút és a vasúti híd között a Vadász-patak jobb parti depónia rézsúlábánál lévő előregeedett lakóház akadályozza a medertisztítási és védekezési munkálatokat, ezért javasoljuk annak elbontását.
- A 3. sz. főút hídja feletti mederszakaszon az ingatlanok a Vadász-patak depónia lábáig kinyúlnak, és ez akadályozza a védekezési és a fenntartási munkákat.
- Az elmúlt évek Vadász-patak árvizei a város területén több helyen meghaladták a depónia szintjét. Szükséges lenne ezen szakaszokon a depóni szintjét megemelni, amit az ingatlanhatárok, kerítések nem tesznek lehetővé. Ezeken a szakaszokon elengedhetetlenül fontos lenne a fejlesztésekhez a munkaterületek felszabadítása.

Javaslatok

Szükségesnek tartjuk a település csapadékvíz elvezető hálózatának a felülvizsgálatát és a csapadékvíz elvezetés egységes szemlélet szerinti megoldását, a befogadói, ami Szikszó város esetében a Vadász patak lehet. A vízfolyásokba csak szennyezés-mentes csapadékvíz vezethető.

Patakok, vízfolyások menti területek telekosztásának, valamint új lakó vagy egyéb célú beépítésének előfeltételül kell szabni a felszíni vízfolyások, patakok $Q_{1-3\%}$ -os mértékadó vízhozamra történő kiépítését, mederrendezését. Továbbá a Vadász-patak és a Bársonyos-csatorna mentén (a parti sávon kívül) esetlegesen történő beépítések engedélyezéséhez az ÉKÖVÍZIG-től – mint a vízfolyások kezelőjétől, és mint a területi vízgazdálkodásért felelős szervezettől – minden esetben hozzájárulást kell kérni a tervdokumentáció benyújtásával.

Új lakó vagy egyéb célú ingatlanok kiosztásának előfeltételül kell szabni a terület vízrendezését és a csapadékvizek elvezetésének a megoldását.

Mélyfekvésű területek csak nem szennyezett anyaggal tölthetők fel, úgy hogy lefolyástalan, pangóvízes területek ne maradjanak vissza.

Árvizek

Szikszó település (főleg külterületi része) a mentesítetlen nyírártérre esik, amely a Hernád levonuló árvizek előntéssel veszélyeztetnek .

Az árvizek okai között a korábban Szikszó határában és a környéken végzett környezet átalakítás is szerepet játszott. Ilyen a Vadász patak medrének vízlevezető árokká alakítása, és az a tény, hogy a víz nem folyhat a Vadász pataktól a Hernádig tartó természetes árterületre. Ezekhez járult hozzá a kiegyenesített medret követő töltésének illetve az azokon levő műtárgyaknak, és a patakmeder állaga, valamint a vízjelző rendszer hiánya. A jövő árvizeinek megelőzése végett a karbantartási munkák mellett ki kellene dolgozni a Hernád völgy és a csatlakozó vízfolyásoknak a Vásárhelyi tervhez hasonló komplex ár és belvízvédelmi, környezet és természetvédelmi, valamint rekreációs célú rendezését. A fenti munkák csak állami pénzek bevonásával valósíthatók meg, és túlmutatnak a környezet valamint természetvédelem témakörén.

Javaslatok

A romló tendenciát mutató ár és belvíz helyzet komplex kezelése szükséges.

- Az elmúlt évek árvizeinek tapasztalatait felhasználva készüljön el Szikszó város az ökológiai szempontokat messzemenően figyelembe vevő komplex vízgazdálkodási (ár és belvízvédelem) terve.
- A Vadász patak konkrét árvízveszély hordozója. Vízrendezése Szikszó és Alsóvadász között árvízraktározó létesítésével a meder kotrásával, az árvízvédelmi töltés megerősítésével, illetve a bevezető vízlevezető csatornák és műtárgyak felújításával készüljön el.
- A Hernád, a Bársonyos és a Holt Bársonyos belterületet is árvízzel veszélyeztetethet. Ezek esetében a mederből kilépett víz visszavezetését segítő jórészt ma is meglévő csatornák és műtárgyak kezelése, felújítása látszik célszerűnek. Fontolóra kell venni az egykori folyóágak legalább részleges rehabilitációjának lehetőségét is.
- A víz öntisztulását rontó hatása ismeretében fontolóra kell venni a Vadász patak további kőburkolását.
- El kell végezni a burkolt patakmedermég nem kotort részeinek kotrását is.
- Az ismétlődő ár és belvizek miatt fontolóra kell venni hagyományos ártéri gazdálkodás bevezetését A NATURA 2000 területeink vizjárta lapályainak egyes pontjain.
- Az elkezdett munkák folytatásával, belvíz levezető csatornák építésével, felújításával és karbantartásával meg kell oldani a város déli negyedeinek megnyugtató belvíz védelmét. A víz végső elvezetési helye itt a Bársonyos csatorna.
- Meg kell oldani pincés területe és a kórház környékének belvíz védelmét. Levezető övcsatorna létesítésével a 3. számú út és a vasút keresztezésével a befogadó a Holt-Bársonyos lehet.
- A Nagyállomás környékének belvíz mentesítése a Vadász patak irányába is mehet (ha a patak vízállása megengedi) a vasúti híd melletti levezető árok, és műtárgy felújítása révén.
- A lakosság körében el kell érni az ingatlanokkal szomszédos szikkasztó árok gondozását.
- A megfelelően kialakított csapadékvíz elvezető csatornákkal a belterületeken is kell biztosítani az esővíz zavartalan elvezetését.
- Kezdődjön el az ár és belvíz védelemmel kapcsolatos adatok gyűjtését. Legyen

például a Vadász patakon rendszeres vízállás mérés.

Felszín alatti vizek

A „felszín alatti vizek védelméről” szóló 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelettel összhangban kibocsátott „A felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról” szóló 7/2005. (III.1.) KvVM rendelet szerint a település érzékeny minősítésű területen fekszik.

A település a „vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről” szóló 27/2006. (II.7.) Kormányrendeletre tartozó településsoros lista alapján pedig „B” besorolású nitrátérzékeny területen található.

A település ivóvízellátását biztosító vízbázis, víztároló medencék, valamint vízvezeték-hálózat védőterületét, védősávjait a 123/1997. (VII.18.) Kormányrendeletben foglaltaknak megfelelően kell kialakítani és fenntartani.

Javaslatok

A felszín alatti vizek és a meglévő vízbázis megvédésének érdekében a következő feladatok elvégzése vagy előírása szükséges:

- Gondoskodni kell a települési szennyvízcsatorna-hálózat mielőbbi teljes kiépítéséről.
- A közcatornával el nem látott területeken csak elválasztó rendszerű csatornahálózat építhető ki.
- A szennyvízcsatorna kiépítéséig a keletkező szennyvizet zárt szennyvíztárolókban kell gyűjteni, és gondoskodni kell az összegyűjtött szennyvizek megfelelő engedéllyel rendelkező szervezet által történő elszállításáról szennyvíz befogadására alkalmas, engedélyezett szennyvíztisztító telepre.
- A település vízrendezése során meg kell oldani a lehulló csapadékvizek rendezett befogadóba történő vezetését.
- A nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról, valamint a nyári gátak által védett területek értékének csökkenésével kapcsolatos eljárásról” szóló 21/2006. (I.31.) Kormányrendelet előírásai vonatkoznak a települést érintő vízfolyásokra.

Javasolt továbbá egy Vízrendezési terv elkészíttetése, mely feltárja a jelenlegi helyzetet, rámutat az esetleges problémákra és javaslatokat ad a fejlesztendő területekre.

1.4 Gázellátás

A településen közüzemű földgázelosztó hálózat üzemel, melynek üzemeltetője a TIGÁZ RT.

A földgázellátást a külterületen húzódó vezetékre csatlakozó és a településen üzemelő D110 gerincvezetékek, valamint D90 és D63 KPE anyagú földgázelosztó vezeték-hálózat biztosítják. A település földgázellátottsága 100 %-os.

1.5 Elektromos energia ellátás

A település elektromos energia szolgáltatója az EON Tiszántúli Áramszolgáltató Zrt.

A település elektromos ellátását a településen kívüli 120/20 kV-os alállomásból induló kiszálló vezetékről végzik el. A település kül- ill. belterületén 20 Kv-os hálózat halad.

A 20 kV-os hálózat esetében ez a védőtávolság 5 m külterületen, illetőleg 2,5 m a vezeték azon szakaszán, mely a szabvány belterületre vonatkozó előírásainak megfelelően készült el.

A belterületi fogyasztókat 4 db TR állomás látja el, melyek megtáplálását 20kV-os légvezeték biztosítja.

A hálózat légvezetékes, mely követi az utcák vonulatát, azt keresztezve is.

A tartó oszlopokon egyúttal elhelyezést kapott a közterület megvilágítása is, mely az elmúlt illetve tervezett időszakban lett/lesz korszerűsítve.

Javaslatok

Országos és regionális programokhoz csatlakozva az energia hatékonyság növelése, a racionális energia felhasználás, minimális környezeti terhelést igénylő, alternatív és megújuló energia források felhasználásának ösztönzése.

- Támogatni kell a szélenergia park építését Szikszó határában.
- Be kell kapcsolódni az alternatív és megújuló energia hasznosítási programokba, de arra törekedni kell, hogy a város területén a csak valóban "tiszának" tekinthető, nap, szél, és geotermikus energia nyeresési lehetőségek kapjanak teret.
- Törekedni kell arra, hogy a geotermikus (termásvíz által szolgáltatott) energiáink ne menjenek veszendőbe, illetve azt a legjobb módon hasznosítani kell.
- A lakosság körében népszerűsíteni kell, az önkormányzati beruházásokban alkalmazni kell a megfelelő hőszigetelési és egyéb energia takarékos eljárásokat.

1.6 Hírközlés

A településen jelenleg kiépített vonalas hálózata üzemel, valamint az UPC kábelTV és internet elérhetőséget biztosít.

A Tokaji adótoronyból sugárzott országos tv és rádióműsorok vétele lehetséges.

A mobil távközlési hálózat tulajdonosai a területet ellátottnak minősítették.

A Rendezési terv készítése során a közműüzemeltetők fejlesztési elképzeléseket nem jelezték. Amennyiben érkezik ilyen jelzés, akkor az információk (hírközlési építmények elhelyezése, postai létesítmények elhelyezése, mobil távközlő tornyok, műsorszóró- és egyéb adók miatti építési korlátozás) a későbbiekben a tervbe beemelésre kerülnek.